

УДК 006.3

ПОРЯДОК АКРЕДИТАЦІЇ ОРГАНІВ З ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ

Г.І. Хімичева, доктор технічних наук, професор
Київський національний університет технологій та дизайну

Я.І. Яремич, магістрант

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: ДСТУ, акредитація, органи акредитації, процедури оцінки відповідності.

Законодавство України у сфері підтвердження відповідності складається із законів України «Про підтвердження відповідності», «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності», постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Технічного регламенту модулів оцінки відповідності та вимог щодо маркування національним знаком відповідності, які застосовуються в технічних регламентах з підтвердження відповідності» та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у цій сфері.

Згідно з чинним законодавством Держспоживстандарт України у сфері підтвердження відповідності: бере участь у формуванні державної політики; забезпечує проведення єдиної державної технічної політики: готує пропозиції щодо укладання угод у сфері підтвердження відповідності, приєднання України до міжнародних (регіональних) систем сертифікації, приймає рішення про порядок визнання результатів робіт, проведених органами із сертифікації інших країн; координує діяльність центральних органів виконавчої влади у визначених сферах діяльності з підтвердження відповідності в законодавчо регульованій сфері; організовує розроблення проектів нормативних актів, що встановлюють загальні вимоги та правила при підтвердження відповідності в законодавчо регульованій сфері.

Законом України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» визначені повноваження і функції учасників даного процесу [1].

Згідно цього закону національний орган України з акредитації є незалежним від органів з оцінки відповідності, акредитацію яких він здійснює. Для цього він надає своїх повідомленнях інформацію щодо: переліку документів, якими визначено вимоги (критерії) акредитації органів з оцінки відповідності; порядок визначення вартості робіт з акредитації; порядок розгляду скарг та апеляцій та інші документи, що безпосередньо стосуються питань акредитації.

Порядок акредитації органів з оцінки відповідності регламентується ДСТУ ISO/IEC 17011:2005, який встановлює вимоги до акредитації органів з оцінки відповідності [2]. Основні вимоги наведено нижче. Це:

1) незалежний юридичний статус та опис своєї діяльності з посиланням на відповідні нормативно-правові документи;

- 2) визначені повноваження та відповідальність вищого керівництва і персоналу щодо сфери своєї діяльності;
- 3) об'єктивності та недискримінаційності до заявників, неупередженість в роботі та конфіденційність;
- 4) висококваліфікований та компетентний персонал;
- 5) фінансові ресурси для забезпечення своєї роботи та опис джерел їх доходів;
- 6) процедури для розширення своєї сфери діяльності ;
- 7) систему управління якістю для поліпшення ефективності діяльності.

Для постійного поліпшення своєї системи управління орган по акредитації повинен задокументувати політику і цілі; розроблені процедури, які враховували б порядок затвердження, перегляду, перевидання, перезатвердження нормативних документів та забезпечували б цими документами персонал та інші зацікавлені сторони; мати процедуру з визначення і управління невідповідностями та вживати запобіжні заходи по їх усунення, а також забезпечувати проведення внутрішнього аудиту з метою вдосконалення внутрішньої системи управління.

Слід зазначити, що стандарт приділяє велику увагу вимогам щодо персоналу органу акредитації, зокрема це стосується вимог щодо освіти, технічних знань, навичок та досвіду для виконання певного обсягу робіт. Для постійного моніторингу цих вимог орган акредитації повинен вести спеціальну систему реєстрації щодо кваліфікації, підготовки, практичного досвіду компетентності кожного співробітника, що залучається до процесу акредитації. а також щодо асесорів та експертів.

Перший крок процедури акредитації полягає в тому, що орган з оцінки відповідності (заявник) подає заявку до органу з акредитації щодо проведення акредитації або розширення сфери його діяльності за встановленою формою, а також надає комплект відповідних документів.

Після оформлення і видачі атестата акредитації, який видається терміном до 3-х років, між органом з акредитації і органом з оцінки відповідності укладається Угода, яка містить права та обов'язки акредитованого органу з оцінки відповідності та органу з акредитації.

Таким чином застосування вимог стандарту ДСТУ ISO/IEC 17011:2005 робить процедури акредитації органів з оцінки відповідності прозорими і незалежними від сфери діяльності прозорими і незалежними від сфери діяльності і форми власності.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» від 17 травня 2001р., № 2407-III (із змінами станом на 01.01.2016 р.)
2. ДСТУ ISO/IEC 17011:2005. Оцінювання відповідності. Загальні вимоги до органів акредитації, що акредитують органи оцінювання відповідності. -К.: Держспоживстандарт України, 2006.